

Talousvaliokunnan julkinen kuuleminen kansalaisaloitteesta KAA 4/2023 vp ”Sähkön hinta kuriin”

—

Työ- ja elinkeinoministeriön kommenttipuheenvuoro

16.11.2023

Hallitusneuvos Arto Rajala

TEM/Energiaosasto/Energiamarkkinat

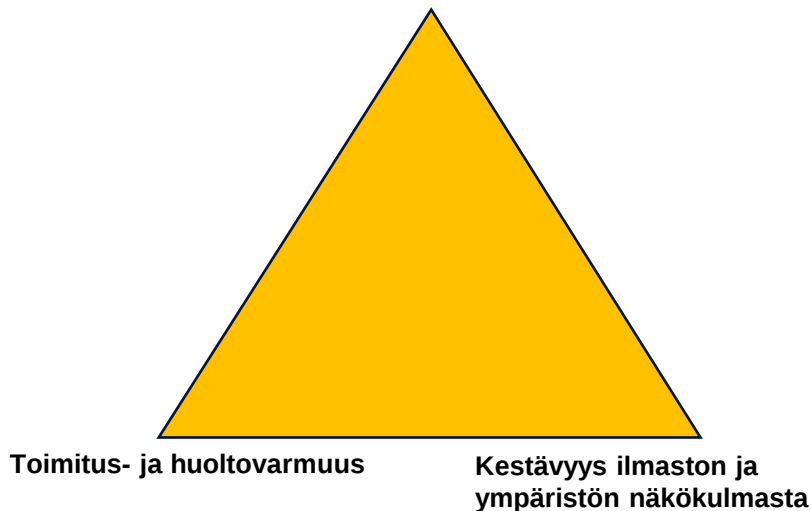
Työ- ja elinkeinoministeriö
Arbets- och näringsministeriet

Energiapolitiikan ulottuvuudet

Kilpailukykyinen energian
hinta, kansantalouden
kilpailukyky

- Ulottuvuudet tulee huomioida tasapainoisesti ilmasto- ja energiapolitiikassa
- Energiasota ja Venäjän hyökkäys Ukrainaan ovat korostaneet energian saannin turvaamisen ja hinnan merkitystä
- Vakaa ja ennakoitava investointiympäristö on avain hallittuun puhtaaseen siirtymään

Juridiset mahdollisuudet asettaa sähkön vähittäismyynnin hintakatto

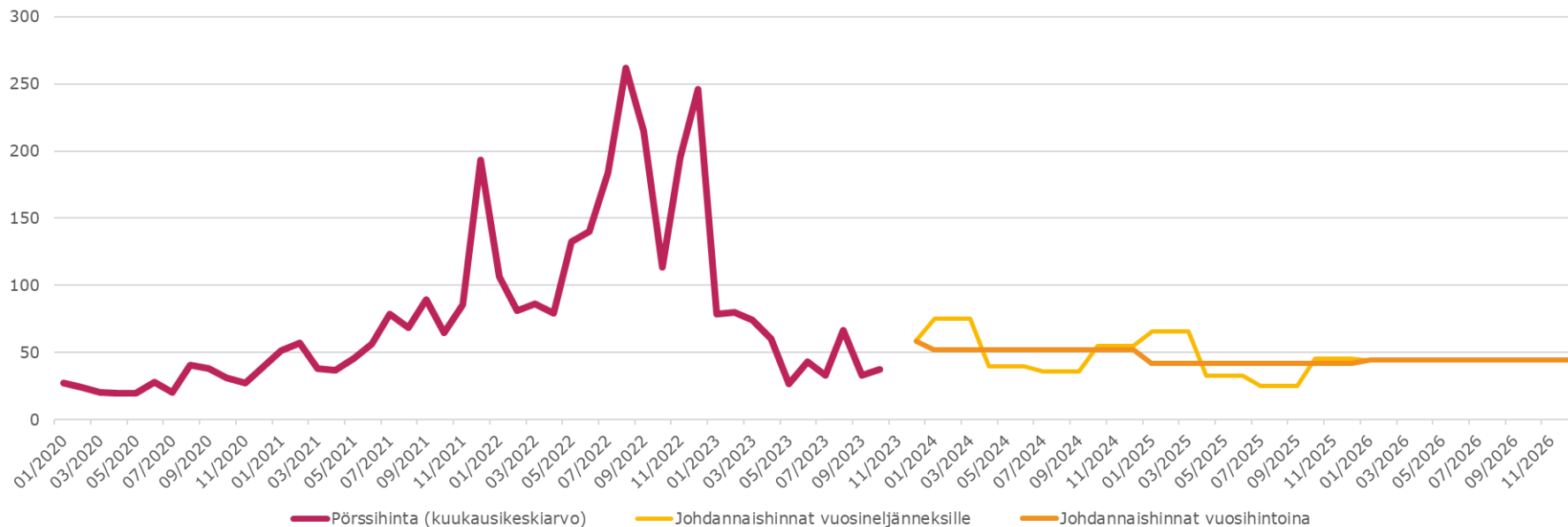
- **Suomi on osa EU:n sähkön sisämarkkinoita**
 - Sähkömarkkinadirektiivi (EU) 2019/944 ei mahdollista sähkön vähittäismyynnin hintasääntelyä
- **Direktiivin lähtökohtana markkinapohjaiset vähittäismyyntihinnat**
 - 5 art. Markkinapohjaiset toimitushinnat ja 7 art. Yleispalvelu

”Toimittajilla on oltava vapaus määrittää hinta, jolla ne toimittavat sähköä asiakkaille. Jäsenvaltioiden on varmistettava energiaköyhien ja heikossa asemassa olevien kotitalousasiakkaiden suojele sosiaalipolitiikalla tai muilla keinoin kuin puuttumalla julkisin toimin sähköntoimitusten hinnoitteluun.”
 - Suomessa ei ole sosiaalisia tariffeja, toimeentulotuki ja asumistuki sisältävät energiaköyhyyttä koskevat toimenpiteet
 - Suomessa ei ole säännelty vähittäishintoja 1990-luvun jälkeen, siirtymäaikaa koskeva poikkeus ei sovellu Suomeen
- **Hintakaton asettaminen on mahdollista vain määräaikaisen hätätoimia koskevan neuvoston asetuksen (EU) 2022/1854 nojalla**
 - Hintakatto voi olla määräaikainen, voimassa enintään vuoden 2023 loppuun.
 - Edellytyksenä on mm., että toimittajat saavat jäsenvaltiolta korvauksen siitä, että toimitushinnat alittavat kustannukset

Toteutuneiden sähkön pörssihintojen kehitys sekä johdannaishinnat lähivuosille

Toteutuneet pörssihinnat ja johdannaishinnat* lähivuosille (EUR/MWh, ilman alv)

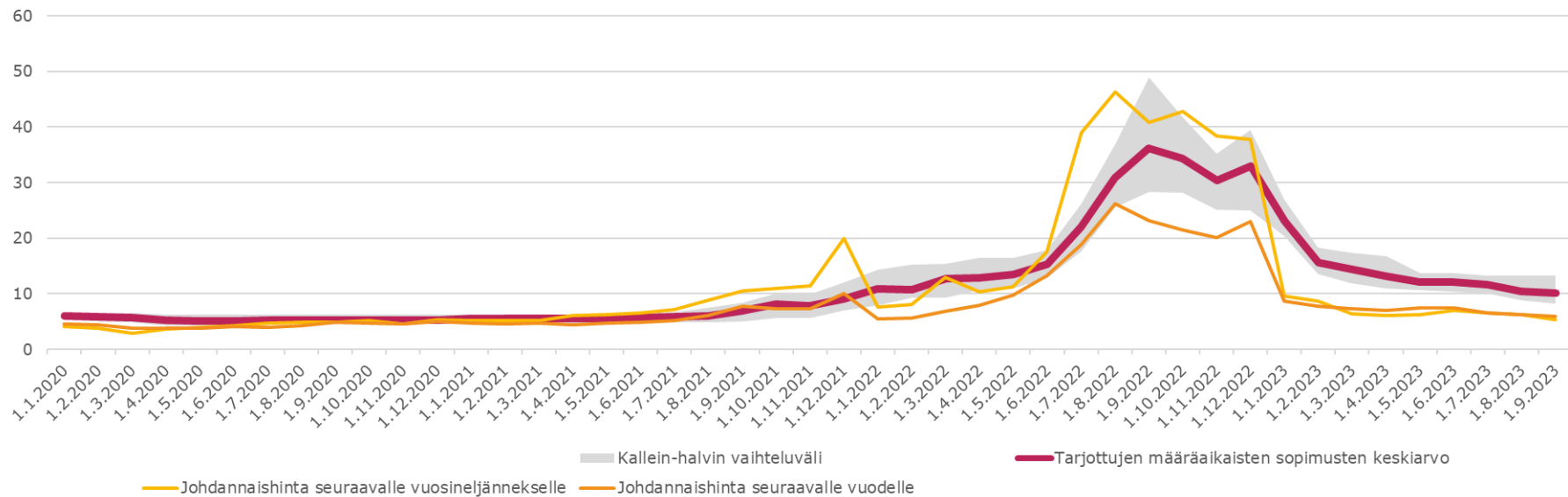
*) Pörssihinnat Suomen tarjousalueelle. Johdannaishinnat sisältävät SYS- ja HEL EPAD hinnat. Johdannaiset 10.11.2023 päätöshinnoilla.

Lähde: Refinitiv

Määräaikaisten sähkösopimustarjousten kehitys suhteessa johdannaismarkkinoiden hintakehitykseen

Tarjottujen määräaikaisten sähkösopimusten* ja johdannaishintojen hintojen kehitys, snt/kWh
18 000 kWh/v, sis alv

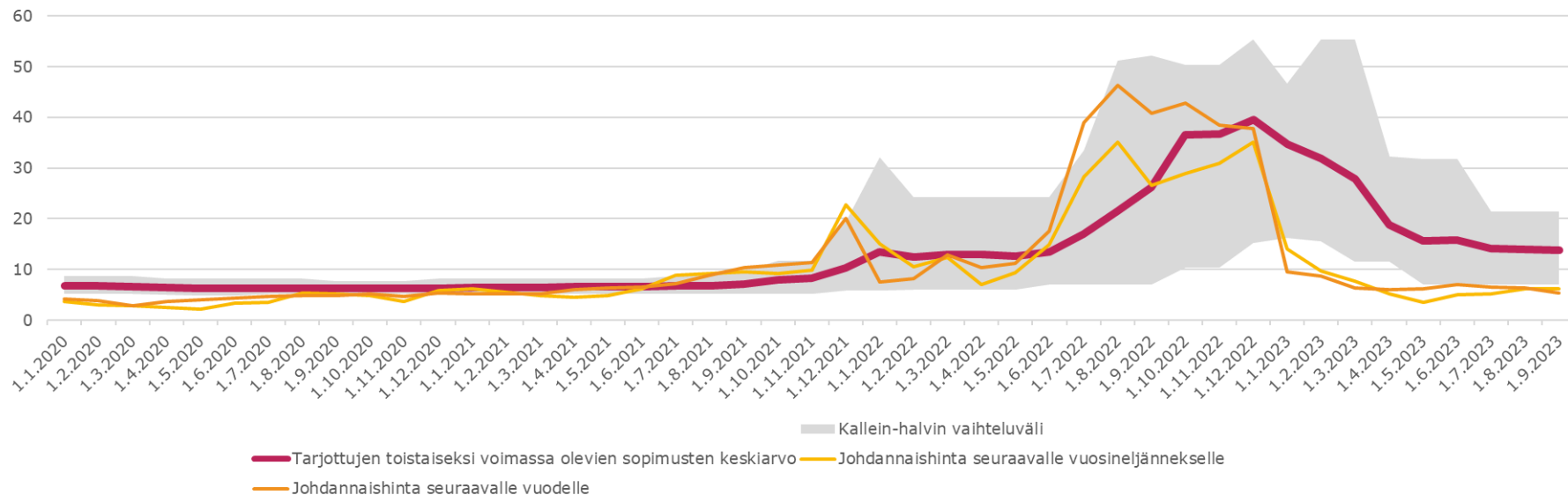
*) Perustuu 30 suurimman sähkönmyyjän sähkönhintafi palveluun ilmoittamiin sopimustarjouksiin. Myyjät kattavat n 94% kattavat asiakkaista. Osa sopimuksista on voinut olla tarjolla vain tietyllä alueella oleville loppukäyttäjille

Lähde: Energiavirasto ja Refinitiv

Tarjottujen toistaiseksi voimassa olevien sähkösopimusten kehitys suhteessa johdannaismarkkinoiden hintakehitykseen

Tarjolla olleiden toistaiseksi voimassa olleiden sopimusten* ja johdannaishintojen kehitys, snt/kWh
(18 000 kWh/v, sis alv)

*) Perustuu 30 suurimman sähkönmyyjän sähkönhintafi palveluun ilmoittamiin sopimustarjouksiin. Myyjät kattavat n 94% kattavat asiakkaita. Osa sopimuksista on voinut olla tarjolla vain tietyllä alueella oleville loppukäyttäjille

Lähde: Energiavirasto ja Refinitiv

Hintakattoa koskevat poliittiset linjaukset

- **Eduskunnan lausuma 27.2.2023**

”Eduskunta edellyttää sellaisten lainsäädännöllisten välineiden valmistelua, joilla kyetään vastaamaan kohtuuttomaan energian hintojen nousuun kuluttajille ja pk-yrityksille nyt laadittuja tukikeinoja paremmin kohdentuen poikkeuksellisessa markkinatilanteessa.”

- **Pääministeri Orpon hallitusohjelma**

”Hallitus varautuu asettamaan sähkön vähittäismyynnin hintoja väliaikaisesti sääntelyyn sähkömarkkinoiden poikkeuksellisen hintakriisin aikana. Lähtökohtaisesti markkinaehtoisuutta pidetään tärkeänä sähkömarkkinoiden tehokkuuden varmistamisessa.”

- **Komission ehdotus sähkön markkinamallia koskevaksi lainsäädännöksi 14.3.2023**

- Jäsenvaltiot voisivat komission julistaman alueellisen tai EU-laajuisen sähkön hintakriisin aikana tukea pieniä ja keskisuuria yrityksiä sekä kuluttajia kohdistamalla sähköntoimitusten hinnoitteluun julkisia toimia, joilla sähkön hinta voitaisiin väliaikaisesti asettaa sähköntoimitukselle kustannuksia alhaisemmalle tasolle; edellyttää jäsenvaltioiden korvaavan hintaeron sähkönmyyjille

- **TEM:n lainsäädäntösuunnitelmaan sisällytetään Is-hanke ”kassakaappilaiksi” hintakriisitilanteessa käyttöönotettavasta hintakatosta**

HE sähköhyvityksestä ja lisämaksuajasta talvi 2022-23; Vaikutukset valtiontalouteen ja vähittäismyyjille

- Sähköhyvityksen sai 2+2 kuukaudelta, jos kiinteä hinta tai keskihinta ylitti 10 snt/kWh sekä pörssihintaan sidotuista sopimuksista, pl. omavastuu 90 €
- **Sähköhyvitysten arvioitu määrä 388 m€ (toteuma noin 225 m€)**
- **Lisämaksuajan myöntämisestä aiheutuvien valtiontakausten enimmäismäärä 600 M€**
- **Valtiokonttorin lisämääräraha 745 000 €**
- **Energiaviraston lisämääräraha 730 000 €**
 - Konkurssitilanteessa voi moninkertaistua
- **Vähittäismyyjien kertaluontoinen sääntelytaakka 4-6 M€**
 - Ei korvata, menee sähköenergian hintoihin
- **Fingrid Datahub Oy:n kertaluontoinen sääntelytaakka 200 000 €**
 - Ei korvata, menee sähköenergian hintoihin

**Kiitos
mielenkiinnosta!**